

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Magdalena Łukaszewicz

Protokolant: st.sekr.sąd. Anita Topa

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2016 roku na rozprawie

sprawy z wniosku D. P.

z udziałem M. S.

o podział majątku wspólnego

p o s t a n a w i a:

I. Ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni D. P. i uczestnika M. S. wchodzi:

1. stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ulicy (...) w B., dla którego Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 113 620 zł,
2. nieruchomość rolna stanowiąca działkę gruntu oznaczoną nr geod. (...), położona w B. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 45 490 zł,
3. nieruchomość rolna stanowiąca działki gruntu oznaczone nr geod. (...), położona w O. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 219 840 zł,
4. nieruchomość rolna stanowiąca działki gruntu oznaczone nr geod.(...), położona w B. w gminie S., dla której Sąd Rejonowy w Sławnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 259 200 zł,
5. papiery wartościowe zgromadzone na rachunku papierów wartościowych nr (...)w (...) Banku (...) o wartości 72 053,18 zł,
6. oszczędności w kwocie 4934,83 zł zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.,
7. oszczędności w kwocie 3612,29 zł zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Banku Spółce Akcyjnej Oddział w E.,
8. szafki na buty sztuk 3 o wartości 150 zł,
9. lustro o wartości 50 zł,
10. wieszaki na ubrania sztuk 2 o wartości 30 zł,
11. pralka marki B. o wartości 300 zł,
12. lustro łazienkowe o wartości 30 zł,
13. lodówka marki H. o wartości 300 zł,

14. kuchnia elektryczna marki A. o wartości 200 zł,
15. meble kuchenne oraz trzy taborety o wartości 500 zł,
16. okap kuchenny marki B. o wartości 35 zł,
17. toster marki B. o wartości 40 zł,
18. karnisz z firanką o wartości 30 zł,
19. szafa rozsuwana z lustrami o wartości 500 zł,
20. żyrandol o wartości 10 zł,
21. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
22. odkurzacz marki Z. o wartości 150 zł,
23. żelazko marki P. o wartości 30 zł,
24. zestaw wypoczynkowy skórzany (kanapa, dwie pufy, fotel) o wartości 1500zł,
25. ława o wartości 300 zł,
26. szafa trzydrzwiowa z lustrami o wartości 450 zł,
27. witryna o wartości 350 zł,
28. komoda o wartości 200 zł,
29. wieża Hi-Fi marki P. o wartości 50 zł,
30. żyrandol o wartości 35 zł,
31. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
32. łóżko z materacem o wartości 300 zł,
33. toaletka o wartości 500 zł,
34. komoda o wartości 300 zł,
35. szafka nocna o wartości 150 zł,
36. komputer stacjonarny z monitorem o wartości 100 zł,
37. drukarka H. o wartości 30 zł,
38. router o wartości 20 zł,
39. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
40. żyrandol o wartości 20 zł,
41. stolik pod monitor i drukarkę o wartości 100 zł,
42. maszynka elektryczna do mięsa o wartości 200 zł,

43. telewizor o wartości 1 500 zł,
44. szklanki sztuk 9 o wartości 70 zł,
45. kieliszki do szampana sztuk 6 o wartości 50 zł,
46. kieliszki do wódki malowane ręcznie sztuk 6 o wartości 25 zł.

II. Dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni D. P. i uczestnika M. S., w ten sposób, iż składniki majątku wymienione w punkcie I. podpunkt 1,3,6, od 8 do 41 i od 43 do 46 przyznać wnioskodawczyni D. P., natomiast składniki majątku wspólnego wymienione w punkcie I. podpunkt 2,4,5,7,42 przyznać uczestnikowi M. S..

III. Oddać wniosek uczestnika M. S. o ustalenie nierównych udziałów zainteresowanych w majątku wspólnym.

II. Zasądzić od wnioskodawczyni D. P. na rzecz uczestnika M. S. kwotę 56 494,09 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt cztery złote 09/100 groszy) tytułem spłaty, płatną w terminie sześciu miesięcy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności.

III. Zasądzić od wnioskodawczyni D. P. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Piszku kwotę 107,97 zł (sto siedem złotych 97/100 groszy) złotych tytułem kosztów sądowych.

IV. Zasądzić od uczestnika M. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Piszku kwotę 407,97 zł (czterysta siedem złotych 97/100 groszy) złotych tytułem kosztów sądowych.

V. Ustalić, iż pozostałe koszty postępowania zainteresowani ponoszą we własnym zakresie.

Sygn. akt I Ns 31/15

UZASADNIENIE

D. P. wystąpiła z wnioskiem o podział majątku wspólnego byłych małżonków wskazując jako uczestnika postępowania M. S..

We wniosku podała, że związek małżeński zainteresowanych, zawarty 7 sierpnia 1999 roku w B., został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 2 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie VI RC 278/13. Przez cały czas trwania związku małżeńskiego zainteresowanych łączył system małżeńskiej wspólności ustawowej.

Ostatecznie wnioskodawczyni wskazała, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych mającego ulec podziałowi wchodzi:

47. stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ulicy (...) w B., dla którego Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 100 000 zł,
48. nieruchomość rolna stanowiąca działkę gruntu oznaczoną nr geod. (...), położona w B. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 40 000 zł,
49. nieruchomość rolna stanowiąca działki gruntu oznaczone nr geod. (...), położona w O. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 250 000 zł,
50. nieruchomość rolna stanowiąca działki gruntu oznaczone nr geod.(...), położona w B. w gminie S., dla której Sąd Rejonowy w Sławnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 450 000 zł,
51. papiery wartościowe zgromadzone na rachunku papierów wartościowych w (...) Banku (...) S.A. o wartości 72 053,18 zł,

52. oszczędności wnioskodawczyni zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. na dzień ustania wspólności majątkowej w kwocie 4934,83 zł,

53. oszczędności uczestnika postępowania zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Banku Spółce Akcyjnej Oddział w E. na dzień ustania wspólności majątkowej w kwocie 3612,29 zł,

oraz następujące ruchomości:

1. szafki na buty sztuk 3 o wartości 100 zł,
2. lustro o wartości 50 zł,
3. wieszaki na ubrania sztuk 2 o wartości 30 zł,
4. pralka marki B. o wartości 500 zł,
5. lustro łazienkowe o wartości 30 zł,
6. lodówka marki H. o wartości 1000 zł,
7. kuchnia elektryczna marki A. o wartości 500 zł,
8. meble kuchenne oraz trzy taborety o wartości 100 zł,
9. okap kuchenny marki B. o wartości 30 zł,
10. toster marki B. – bezwartościowy,
11. karnisz z firanką o wartości 10 zł,
12. szafa rozsuwana z lustrami o wartości 1000 zł,
13. żyrandol – bezwartościowy,
14. karnisz z firanką - bezwartościowy,
15. odkurzacz marki Z. o wartości 200 zł,
16. żelazko marki P. o wartości 50 zł,
17. zestaw wypoczynkowy skórzany (kanapa, dwie pufy, fotel) o wartości 2000 zł,
18. ława o wartości 100 zł,
19. szafa trzydrzwiowa z lustrami o wartości 500 zł,
20. witryna o wartości 300 zł,
21. komoda o wartości 200 zł,
22. wieża Hi-Fi marki P. – bezwartościowa,
23. żyrandol – bezwartościowy,
24. karnisz z firanką – bezwartościowy,

25. łóżko z materacem o wartości 1000 zł,
26. toaletka o wartości 2000 zł,
27. komoda o wartości 1000 zł,
28. szafka nocna o wartości 300 zł,
29. fotel skórzany – wyeksploatowany, wyrzucony po rozwodzie,
30. komputer stacjonarny z monitorem o wartości 300 zł,
31. drukarka H. o wartości 50 zł,
32. router o wartości 10 zł,
33. karnisz z firanką – bezwartościowy,
34. żyrandol o wartości 20 zł,
35. stolik pod monitor i drukarkę o wartości 100 zł,
36. maszynka elektryczna do mięsa o wartości 200 zł,
37. telewizor o wartości 1 500 zł,
38. szklanki,
39. lampki do napoju,
40. kieliszki do szampana sztuk 6,
41. kieliszki do wódki malowane ręcznie sztuk 6, o łącznej wartości (składników z pkt 38-41) 400 zł,
42. pufa.

Wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że udziały zainteresowanych w majątku wspólnym są równe i o dokonanie podziału opisanego wyżej majątku wspólnego w ten sposób, aby:

- nieruchomości opisane w pkt I., II. i III., oszczędności z pkt VI oraz wszystkie ruchomości, za wyjątkiem ruchomości z pkt 36., przyznać wnioskodawczyni,

- nieruchomość opisaną w pkt IV., papiery wartościowe, oszczędności z pkt VII. oraz ruchomość opisaną w pkt 36. przyznać uczestnikowi postępowania.

W uzasadnieniu podniosła, że wnioskodawczyni na stałe chce pozostać w B., natomiast uczestnik postępowania planuje powrót do rodzinnych stron i w ostatnim czasie zakupił lokal mieszkalny w K., gdzie na nowo układa swoje życie.

Nadto wnioskodawczyni wniosła o rozliczenie dopłat bezpośrednich do przedmiotowych gruntów rolnych, pobranych przez uczestnika postępowania po ustaniu wspólności majątkowej, tj. za lata: 2013, 2014 oraz 2015.

Ponadto wniosła o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny – nabycie przedmiotowego lokalu mieszkalnego. W uzasadnieniu tegoż wniosku podniosła, że decyzją dyrektora Z. (...)w

B. lokal ten został przyznany wnioskodawczyni i jej matce jeszcze przed zawarciem przez zainteresowanych związku małżeńskiego.

Uczestnik postępowania M. S. co do zasady przychylił się do wniosku o podział majątku wspólnego. Wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych wchodzi:

I. stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ulicy (...) w B., dla którego Sąd Rejonowy w Pizzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 120 000 zł,

II. nieruchomość rolna stanowiąca działkę gruntu oznaczoną nr geod. (...), położona w B. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Pizzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 40 000 zł,

III. nieruchomość rolna stanowiąca działki gruntu oznaczone nr geod.(...), położona w O. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Pizzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 250 000 zł,

IV. nieruchomość rolna stanowiąca działki gruntu oznaczone nr geod. (...), położona w B. w gminie S., dla której Sąd Rejonowy w Sławnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 300 000 zł,

V. papiery wartościowe zgromadzone na rachunku papierów wartościowych w (...) Banku (...) S.A. o wartości 72 053,18 zł,

VI. oszczędności wnioskodawczyni zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. na dzień ustania wspólności majątkowej w kwocie 4934,83 zł,

VII. oszczędności uczestnika postępowania zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Banku Spółce Akcyjnej Oddział w E. na dzień ustania wspólności majątkowej w kwocie 3612,29 zł,

oraz następujące ruchomości:

1. szafki na buty sztuk 3 o wartości 500 zł,
2. lustro o wartości 300 zł,
3. wieszaki na ubrania sztuk 2 o wartości 100 zł,
4. pralka marki B. o wartości 1000 zł,
5. lustro łazienkowe o wartości 100 zł,
6. lodówka marki H. o wartości 1500 zł,
7. kuchnia elektryczna marki A. o wartości 1500 zł,
8. meble kuchenne oraz trzy taborety o wartości 500 zł,
9. okap kuchenny marki B. o wartości 300 zł,
10. toster marki B. o wartości 100 zł,
11. karnisz z firanką o wartości 200 zł,
12. szafa rozsuwana z lustrami o wartości 5000 zł,
13. żyrandol o wartości 200 zł,

14. karnisz z firanką o wartości 200 zł,
15. odkurzacz marki Z. o wartości 200 zł,
16. żelazko marki P. o wartości 200 zł,
17. zestaw wypoczynkowy skórzany (kanapa, dwie pufy, fotel) o wartości 4000 zł,
18. ława o wartości 1000 zł,
19. szafa trzydrzwiowa z lustrami o wartości 3000 zł,
20. witryna o wartości 2000 zł,
21. komoda o wartości 1000 zł,
22. wieża Hi-Fi marki P. o wartości 1000 zł,
23. żyrandol o wartości 200 zł,
24. karnisz z firanką o wartości 200 zł,
25. łóżko z materacem o wartości 2000 zł,
26. toaletka o wartości 5000 zł,
27. komoda o wartości 3000 zł,
28. szafka nocna o wartości 1000 zł,
29. fotel skórzany o wartości 600 zł,
30. komputer stacjonarny z monitorem,
31. drukarka H.,
32. router, o łącznej wartości (składników z pkt 30-32) 1000 zł,
33. karnisz z firanką o wartości 200 zł,
34. żyrandol o wartości 20 zł,
35. stolik pod monitor i drukarkę o wartości 100 zł,
36. maszynka elektryczna do mięsa o wartości 200 zł,
37. telewizor o wartości 1 500 zł,
38. szklanki sztuk 6,
39. lampki do napoju sztuk 6,
40. kieliszki do szampana sztuk 6,
41. kieliszki do wódki malowane ręcznie sztuk 6, o łącznej wartości (składników z pkt 38-41) 500 zł,
42. pufa.

Uczestnik postępowania wniósł o dokonanie podziału opisanego wyżej majątku wspólnego w ten sposób, aby:

- lokal mieszkalny opisany w pkt I., oszczędności opisane w pkt VI. oraz wszystkie ruchomości przyznać wnioskodawczyni,
- nieruchomości opisane w pkt II., III. i IV., papiery wartościowe opisane w pkt V. oraz oszczędności opisane w pkt VII. przyznać uczestnikowi postępowania.

Ponadto wniósł o rozliczenie nakładów poniesionych w majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny w kwocie 70 000 zł. W uzasadnieniu tegoż wniosku uczestnik wskazał, że na podstawie umowy przekazania gospodarstwa z dnia 27.06.1985r. nabył od swoich rodziców prawo własności gospodarstwa rolnego, o powierzchni 15,4628 ha, położonego w B. w gminie S.. W dniu 28.10.2005r. uczestnik z gospodarstwa tego zbył działkę o nr geod. (...), o powierzchni 0,43 ha, zabudowaną domem mieszkalnym, oborą i stodołą, za cenę 70 000 zł. Środki te w całości przeznaczył na zakup w dniu 22.11.2005r. przedmiotowej nieruchomości położonej w B. i w dniu 30.12.2005r. przedmiotowej nieruchomości położonej w B.. Uczestnik podniósł, że w dniu 29.07.2005r. zainteresowani nabyli przedmiotową nieruchomość położoną w O.. Na jej zakup dysponowali tylko niewielką kwotą własnych środków, wynoszącą ponad 20 000 zł, dlatego na pokrycie reszty ceny nabycia, kosztów notarialnych i opłaty za wpis prawa własności w księdze wieczystej, zaciągnęli kredyt. Po nabyciu nieruchomości w O. zainteresowani nie posiadali już żadnych środków finansowych, które mogliby przeznaczyć na zakup nieruchomości w B. i B., dlatego gdy pojawiła się możliwość nabycia tych nieruchomości, uczestnik sprzedał działkę stanowiącą składnik jego majątku osobistego, a środki uzyskane z jej sprzedaży przeznaczył na zakup nieruchomości w B. i B..

Wobec powyższego uczestnik wniósł o ustalenie, że w wyniku podziału nieruchomości rolnych położonych w B. oraz B. poprzez ich przyznanie uczestnikowi, wnioskodawczyni nie należy się żadna spłata.

Nadto wniósł o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawczyni w kwocie 90 000 zł. Wskazał, że w czasie trwania wspólności majątkowej zainteresowani ponieśli wydatki z majątku wspólnego na kształcenie się wnioskodawczyni na kilku kierunkach, co pozwoliło jej uzyskać wyższy status społeczny i zdobyć kwalifikacje w kilku zawodach. W przyszłości miało to procentować wyższą stopą życiową i statusem społecznym rodziny zainteresowanych. Za możliwość studiowania wnioskodawczyni opłacane było czesne, a do tego dochodziły wydatki na pomoce naukowe i przejazdy. Wnioskodawczyni posiada wykształcenie pedagogiczne i cały czas pracuje w szkolnictwie – początkowo jako wychowawca w internacie, później jako pedagog szkolny, zaś aktualnie jako wicedyrektor Gimnazjum w B.. Prowadzeniem przedmiotowego gospodarstwa rolnego od początku zajmował się wyłącznie uczestnik, albowiem tylko on posiada odpowiednie uprawnienia, co uzasadnia przyznanie mu całego gospodarstwa w wyniku podziału majątku wspólnego zainteresowanych.

Z uwagi na powyższe uczestnik postępowania wniósł o ustalenie nierównych udziałów zainteresowanych w majątku wspólnym w ten sposób, aby udział wnioskodawczyni został proporcjonalnie pomniejszony o kwoty wydatkowane z majątku wspólnego na jej kształcenie (k. 123v, 189).

Nadto uczestnik wniósł o ustalenie, że na dzień ustania wspólności majątkowej zainteresowani posiadali zadłużenie z tytułu zaciągniętej pożyczki hipotecznej w (...) Banku S.A. w kwocie 83 623,83 zł, które po ustaniu wspólności zostało spłacone przez uczestnika, i wniósł o rozliczenie tej kwoty w ramach podziału majątku wspólnego zainteresowanych.

Uczestnik konsekwentnie sprzeciwiał się wnioskowi wnioskodawczyni o rozliczenie dopłat bezpośrednich do przedmiotowych gruntów rolnych pobranych przez uczestnika po ustaniu wspólności majątkowej.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie wniosku uczestnika o rozliczenie pożyczki hipotecznej w kwocie 83 623,83 zł spłaconej po ustaniu wspólności majątkowej przez uczestnika. Podniosła, że pożyczkę tę uczestnik spłacił z pobranych dopłat bezpośrednich do przedmiotowych gruntów rolnych i z kwot uzyskanych tytułem czynszów dzierżawnych (k. 649).

Wniosła także o oddalenie wniosku uczestnika o rozliczenie nakładów poczynionych z majątku osobistego uczestnika na zakup nieruchomości położonych w B. i B.. Zaprzeczyła, aby takowe nakłady miały miejsce. Podała, że środki uzyskane ze sprzedaży składników majątku osobistego, uczestnik po ustaniu wspólności przeznaczył między innymi na zakup lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...).

Nadto wnioskodawczyni wniosła o oddalenie wniosku uczestnika o rozliczenie nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawczyni – na kształcenie się wnioskodawczyni. Wskazała, że wykształcenie uzyskała przed zawarciem związku małżeńskiego z uczestnikiem, a potem je jedynie uzupełniała na koszt pracodawcy.

Sąd ustalił, co następuje:

D. S. (obecne nazwisko P.) i M. S. związek małżeński zawarli 7 sierpnia 1999 roku w B.. Małżonków łączył system małżeńskiej wspólności ustawowej.

Małżeństwo zainteresowanych rozwiązane zostało przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 2 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie VI RC 278/13. Wyrok uprawomocnił się 24 kwietnia 2013 roku.

(okoliczności bezsporne; dowód: wyrok rozwodowy k. 17 akt sprawy VI RC 278/13 Sądu Okręgowego w Olsztynie)

Przed zawarciem związku małżeńskiego, M. S. na podstawie umowy przekazania gospodarstwa z dnia 27 czerwca 1985 roku nabył od swoich rodziców prawo własności zabudowanego gospodarstwa rolnego, o powierzchni 15,4628 ha, składającego się z działek gruntu o nr geod. (...), położonego w B. w gminie S..

(dowód: umowa przekazania gospodarstwa rolnego k. 74-75v)

W dniu 21 grudnia 1999 roku D. S. i M. S. nabyli stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ulicy (...) w B., dla którego Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...), za cenę 9 730 złotych. W związku z tym, że D. S. od 1 sierpnia 1997 roku była najemcą tego lokalu, małżonkom przy sprzedaży udzielono 35% bonifikaty.

Wartość powyższego lokalu, według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej zainteresowanych, wynosi 113 620 złotych.

(dowód: umowa sprzedaży k. 24-27; dowód wpłaty ceny nabycia k. 93; opinia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości k. 140-164)

W dniu 29 lipca 2005 roku małżonkowie nabyli nieruchomość rolną stanowiącą działki gruntu oznaczone nr geod. (...), położoną w O. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...), za cenę 94 500 złotych. Przed podpisaniem aktu notarialnego małżonkowie wpłacili na poczet ceny sprzedaży kwotę 18 900 złotych, natomiast resztę ceny sprzedaży w kwocie 75 600 złotych zapłacili ze środków pochodzących z kredytu zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Z. Oddział w E..

Wartość powyższej nieruchomości, według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej zainteresowanych, wynosi 219 840 złotych.

(dowód: umowa sprzedaży k. 28-31; wypis z rejestru gruntów k. 72; odpis z księgi wieczystej k. 13-16v; opinia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości k. 230-256)

W dniu 25 sierpnia 2005 roku Rada Powiatu P. podjęła uchwałę nr (...) w sprawie sprzedaży w drodze przetargu nieruchomości położonych na terenie obrębów B. i S. w gminie B..

W dniu 28 października 2005 roku M. S. sprzedał wchodzącą w skład jego majątku osobistego działkę gruntu o nr geod. (...) położoną w B. w gminie S., za cenę 70 000 złotych.

Z pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży działki nr (...) M. S. kwotę 30 000 złotych przeznaczył na zakup przez małżonków w dniu 22 listopada 2005 roku nieruchomości rolnej stanowiącej działkę gruntu oznaczone nr geod.(...), położonej w B. w gminie S., dla której Sąd Rejonowy w Sławnie prowadzi księgę wieczystą nr (...), natomiast kwotę 33 000 złotych przeznaczył na zakup przez małżonków w dniu 30 grudnia 2005 roku nieruchomości rolnej stanowiącej działkę gruntu oznaczoną nr geod. (...), położonej w B. w gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Wartość nieruchomości położonej w B., według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej zainteresowanych, wynosi 259 200 złotych.

Wartość nieruchomości położonej w B., według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej zainteresowanych, wynosi 45 490 złotych.

(dowód: protokół z przetargu k. 75-75v; umowa sprzedaży działki gruntu o nr geod. (...) k. 76-77v; umowa sprzedaży nieruchomości położonej w B. k. 32-34; umowa sprzedaży nieruchomości położonej w B. k. 35-38; wypis z rejestru gruntów k. 73; odpis z księgi wieczystej k. 17-19 i 20-23; opinie biegłych sądowych z zakresu szacowania nieruchomości k. 207-229, 258-301, 372-379)

W czasie trwania wspólności majątkowej D. S. i M. S. nabyli ponadto następujące ruchomości:

1. szafki na buty sztuk 3 o wartości 150 zł,
2. lustro o wartości 50 zł,
3. wieszaki na ubrania sztuk 2 o wartości 30 zł,
4. pralka marki B. o wartości 300 zł,
5. lustro łazienkowe o wartości 30 zł,
6. lodówka marki H. o wartości 300 zł,
7. kuchnia elektryczna marki A. o wartości 200 zł,
8. meble kuchenne oraz trzy taborety o wartości 500 zł,
9. okap kuchenny marki B. o wartości 35 zł,
10. toster marki B. o wartości 40 zł,
11. karnisz z firanką o wartości 30 zł,
12. szafa rozsuwana z lustrami o wartości 500 zł,
13. żyrandol o wartości 10 zł,
14. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
15. odkurzacz marki Z. o wartości 150 zł,
16. żelazko marki P. o wartości 30 zł,
17. zestaw wypoczynkowy skórzany (kanapa, dwie pufy, fotel) o wartości 1500zł,
18. ława o wartości 300 zł,

19. szafa trzydrzwiowa z lustrami o wartości 450 zł,
20. witryna o wartości 350 zł,
21. komoda o wartości 200 zł,
22. wieża Hi-Fi marki P. o wartości 50 zł,
23. żyrandol o wartości 35 zł,
24. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
25. łóżko z materacem o wartości 300 zł,
26. toaletka o wartości 500 zł,
27. komoda o wartości 300 zł,
28. szafka nocna o wartości 150 zł,
29. komputer stacjonarny z monitorem o wartości 100 zł,
30. drukarka H. o wartości 30 zł,
31. router o wartości 20 zł,
32. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
33. żyrandol o wartości 20 zł,
34. stolik pod monitor i drukarkę o wartości 100 zł,
35. maszynka elektryczna do mięsa o wartości 200 zł,
36. telewizor o wartości 1 500 zł,
37. szklanki sztuk 9 o wartości 70 zł,
38. kieliszki do szampana sztuk 6 o wartości 50 zł,
39. kieliszki do wódki malowane ręcznie sztuk 6 o wartości 25 zł.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu szacowania ruchomości k. 417-450)

W czasie trwania wspólności majątkowej D. S. i M. S. nabyli także papiery wartościowe zgromadzone na rachunku papierów wartościowych nr(...)w (...) Banku (...), których wartość na dzień ustania wspólności majątkowej wynosiła 72 053,18 złotych.

(bezsporne, dowód: wyciąg z rachunku papierów wartościowych k. 80)

Na dzień ustania wspólności majątkowej D. S. posiadała oszczędności zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. w kwocie 4 934,83 złotych, natomiast M. S. posiadał oszczędności zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Banku Spółce Akcyjnej Oddział w E. w kwocie 3 612,29 złotych.

(dowód: informacje z banków o środkach zgromadzonych przez zainteresowanych na rachunkach bankowych k. 116, 174, 181 oraz 128, 165, 172, 175)

W czasie trwania wspólności majątkowej, w dniu 11 maja 2007 roku małżonkowie zacięgnęli pożyczkę hipoteczną w (...) Banku S.A. z siedzibą w W.. Na dzień ustania wspólności majątkowej zadłużenie z tytułu wymienionej pożyczki wynosiło 83 623,83 złotych i po ustaniu wspólności zostało spłacone przez M. S..

(dowód: umowa pożyczki hipotecznej k. 39-45v; zaświadczenie o spłaceniu pożyczki k. 82; zaświadczenie o pożyczce hipotecznej k. 81)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. majątkiem wspólnym małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Przepis art. 43 § 1 k.r.o. zawiera domniemanie, iż oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

Zgodnie z art. 46 k.r.o. od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku w sprawach nie unormowanych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i dziale spadku. Podobne odesłanie w kwestiach proceduralnych do przepisów o dziale spadku zawiera przepis art. 567 § 3 k.p.c.

Skład i wartość majątku ulegającego podziałowi ustala Sąd (art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c.). Zasadą jest, iż podział majątku wspólnego obejmuje składniki należące do danego majątku w dacie ustania wspólności oraz istniejące w chwili dokonywania podziału, zaś ich wartość określana jest według cen rynkowych z chwili podziału.

W niniejszej sprawie bezspornie ustalone zostało, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych wchodzi cztery opisane wyżej nieruchomości:

1. stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny położony w B. o wartości 113 620 zł,
2. nieruchomość rolna położona w B. o wartości 45 490 zł,
3. nieruchomość rolna położona w O. o wartości 219 840 zł,
4. nieruchomość rolna położona w B. o wartości 259 200 zł.

Wartość rynkową każdej z przedmiotowych nieruchomości, według ich stanu na dzień ustania wspólności majątkowej zainteresowanych, Sąd ustalił w oparciu o opinie biegłych sądowych z zakresu szacowania nieruchomości – P. S. (k. 140-164, 207-229, 230-256) i E. S. (k. 258-301 i 372-379). Podkreślić należy, iż ustalone przez biegłych wartości nieruchomości ostatecznie nie były kwestionowane przez zainteresowanych (vide k. 653).

Zgodnie z treścią art. 567 § 1 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi.

Wnioskodawczyni wniosła o rozliczenie poniesionych przez nią nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, to jest na nabycie przedmiotowego lokalu mieszkalnego, podnosząc w uzasadnieniu, że lokal ten jeszcze przed powstaniem wspólności majątkowej został przydzielony jej i jej matce.

Faktem jest, że przedmiotowy lokal mieszkalny w dniu 7 lipca 1993 roku przyznany został wnioskodawczyni i jej matce przez Dyrektora (...) w B., co potwierdza pismo załączone do akt sprawy (k. 91). Ponadto, z umowy sprzedaży

przedmiotowego lokalu (k. 24-27) wynika, że wnioskodawczyni od dnia 1 sierpnia 1997 roku była najemcą tego lokalu, w związku z czym zainteresowanym przy sprzedaży udzielona została 35% bonifikata.

Powyższe nie zmienia jednak faktu, że prawo własności do przedmiotowego lokalu zainteresowani nabyli w czasie trwania wspólności majątkowej. Ponadto, wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych dowodów z których wynikałoby, że środki pieniężne na pokrycie ceny nabycia przedmiotowego lokalu w kwocie 9 730 złotych pochodziły z jej majątku osobistego.

Również uczestnik postępowania wniósł o rozliczenie poniesionych przez niego nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, to jest na nabycie nieruchomości położonych w B. i B..

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wykazał, że środki finansowe na poczet cen nabycia przez zainteresowanych nieruchomości położonych w B. i B. pochodziły z majątku osobistego uczestnika postępowania. W pierwszej kolejności wskazać należy, że w dacie powstania wspólności majątkowej uczestnik był właścicielem rodzimego gospodarstwa rolnego położonego w B. na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 27.06.1985r. (k. 74-75v). W dniu 29.07.2005r. zainteresowani nabyli nieruchomość w O., przy czym własnych środków finansowych na pokrycie ceny sprzedaży posiadali tylko 18 900 zł, zaś pozostałą część ceny w kwocie 75 600 zł pokryli ze środków pochodzących z kredytu. Jak wynika z przedłożonego przez uczestnika protokołu z przetargu (k. 78-78v), niespełna miesiąc po nabyciu nieruchomości w O. zainteresowani powzięli wiadomość o możliwości nabycia po atrakcyjnej cenie nieruchomości rolnej położonej w obrębie B. w gminie B.. Ponieważ zainteresowani po zakupie nieruchomości położonej w O. nie posiadali już żadnych oszczędności, uczestnik w dniu 28.10.2005r. sprzedał należącą do jego majątku osobistego nieruchomość – zabudowaną działkę gruntu o nr geod. (...) położoną w B., za cenę 70 000 zł (vide umowa sprzedaży k. 76-77v), z której kwotę 33 000 zł przeznaczył na nabycie przez zainteresowanych w dniu 22.11.2005r. nieruchomości położonej w B. (vide umowa sprzedaży k. 32-34), a kwotę 30 000 zł na nabycie przez zainteresowanych w dniu 30.12.2005r. nieruchomości położonej w B. (vide umowa sprzedaży k. 35-38).

Wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych dowodów, które przeczyłyby powyższym ustaleniom. W konsekwencji Sąd ustalił, że uczestnik postępowania poniósł nakład z majątku osobistego na majątek wspólny, tj. na nabycie nieruchomości położonej w B. i B., w łącznej kwocie 63 000 zł, który to nakład podlega rozliczeniu w niniejszym postępowaniu.

Przepisy regulujące postępowanie o dział spadku (art. 680-689 k.p.c.), jak i przepisy normujące podział majątku wspólnego (art. 566-567 k.p.c.), nie określają wprost sposobów podziału majątku. Odsyłają do uregulowań dotyczących zniesienia współwłasności (art. 688 k.p.c.).

Zgodnie z art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.

Podział w naturze gospodarstwa rolnego następuje po zasięgnięciu opinii biegłych co do sposobu podziału (art. 619 § 2 k.p.c.).

Zgodnie z art. 213 k.c., jeżeli zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego przez podział między współwłaścicieli byłoby sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, sąd przyzna to gospodarstwo temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele.

Wnioskodawczyni i uczestnik postępowania zgodnie wnieśli o przyznanie lokalu mieszkalnego wnioskodawczyni. Natomiast co do sposobu podziału nieruchomości rolnych położonych w O., B. i B. przedstawili odmienne propozycje.

Stosownie do treści art. 619 § 2 k.p.c. Sąd dopuścił dowód z opinii dwóch biegłych sądowych z zakresu rolnictwa (z racji położenia przedmiotowych nieruchomości rolnych w znacznej odległości od siebie), celem ustalenia, czy

podział gospodarstwa rolnego położonego w O., B. i B. byłby sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej w rozumieniu art. 213 k.c.

Biegła S. W. w sporządzonej opinii (k. 484-492) jednoznacznie stwierdziła, iż przedmiotowe gospodarstwo rolne może ulec podziałowi i nie będzie to sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, między innymi dlatego, że:

- przedmiotowe nieruchomości dzielą znaczne odległości i nie stanowią one zorganizowanej całości,
- obecnie gospodarstwo nie jest podstawowym źródłem utrzymania i dochodów współwłaścicieli,
- współwłaściciele nie prowadzą osobiście gospodarstwa rolnego i w nim nie pracują,
- współwłaściciele nie prowadzą na gospodarstwie rolnym działalności rolniczych, które w wyniku podziału mogłyby ulec likwidacji, ograniczeniu lub zmniejszeniu/obniżeniu wartości,
- poszczególne działki wydierżawiane są innym rolnikom do prowadzenia działalności rolniczej, służą prawdopodobnie do powiększenia już istniejących gospodarstw dzierżawców, w związku z czym można założyć, że po podziale grunty te nadal będą użytkowane w zakresie dotychczasowym lub innym.

Zarzuty do opinii biegłej S. W. złożył uczestnik postępowania, który wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu tej specjalności. Wniosek ten Sąd oddalił na rozprawie w dniu 8 grudnia 2016 roku. Pełnomocnik uczestnika nie zgłosił w trybie art. 162 k.p.c. zastrzeżeń do protokołu (k. 653v).

W tym miejscu wskazać należy, że również z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków: Z. S. (k. 642v-643), S. D. (k. 643-643v), R. B. (k. 643v-644), B. S. (k. 644-644v), P. M. (k. 18-19 akt odezwy) i H. K. (k. 20 akt odezwy), które to zeznania Sąd w pełni podzielił, wynika, że zainteresowani nie prowadzą osobiście przedmiotowego gospodarstwa rolnego położonego w O. i B., nie pracują w nim, nie prowadzą na nim działalności rolniczych, zaś poszczególne działki wydierżawiają lokalnym rolnikom, natomiast prowadzeniem gospodarstwa położonego w B. zajmuje się uczestnik postępowania.

Biegły sądowy z zakresu rolnictwa L. S. w sporządzonej opinii (k. 495-555) stwierdził, że fizyczny podział gospodarstwa rolnego położonego w B. byłby sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej w rozumieniu art. 213 k.c.

Zarzuty do opinii biegłego L. S. złożyła wnioskodawczyni, która wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej tegoż biegłego. Wniosek ten Sąd oddalił na rozprawie w dniu 8 grudnia 2016 roku. Pełnomocnik wnioskodawczyni nie zgłosił w trybie art. 162 k.p.c. zastrzeżeń do protokołu (k. 653v).

Mając na uwadze opinie biegłych z zakresu rolnictwa i stanowisko zainteresowanych, Sąd dokonał podziału przedmiotowych nieruchomości w ten sposób, że lokal mieszkalny i nieruchomość rolną położoną w O. przyznał wnioskodawczyni, zaś nieruchomości rolne położone w B. i B. przyznał uczestnikowi postępowania.

Zainteresowani zgodnie podali, że w skład ich majątku ruchomego podlegającego podziałowi w niniejszym postępowaniu wchodzi ponadto następujące ruchomości:

1. szafki na buty sztuk 3 o wartości 150 zł,
2. lustro o wartości 50 zł,
3. wieszaki na ubrania sztuk 2 o wartości 30 zł,
4. pralka marki B. o wartości 300 zł,
5. lustro łazienkowe o wartości 30 zł,

6. lodówka marki H. o wartości 300 zł,
7. kuchnia elektryczna marki A. o wartości 200 zł,
8. meble kuchenne oraz trzy taborety o wartości 500 zł,
9. okap kuchenny marki B. o wartości 35 zł,
10. toster marki B. o wartości 40 zł,
11. karnisz z firanką o wartości 30 zł,
12. szafa rozsuwana z lustrami o wartości 500 zł,
13. żyrandol o wartości 10 zł,
14. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
15. odkurzacz marki Z. o wartości 150 zł,
16. żelazko marki P. o wartości 30 zł,
17. zestaw wypoczynkowy skórzany (kanapa, dwie pufy, fotel) o wartości 1500zł,
18. ława o wartości 300 zł,
19. szafa trzydrzwiowa z lustrami o wartości 450 zł,
20. witryna o wartości 350 zł,
21. komoda o wartości 200 zł,
22. wieża Hi-Fi marki P. o wartości 50 zł,
23. żyrandol o wartości 35 zł,
24. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
25. łóżko z materacem o wartości 300 zł,
26. toaletka o wartości 500 zł,
27. komoda o wartości 300 zł,
28. szafka nocna o wartości 150 zł,
29. komputer stacjonarny z monitorem o wartości 100 zł,
30. drukarka H. o wartości 30 zł,
31. router o wartości 20 zł,
32. karnisz z firanką o wartości 40 zł,
33. żyrandol o wartości 20 zł,
34. stolik pod monitor i drukarkę o wartości 100 zł,

35. maszynka elektryczna do mięsa o wartości 200 zł,
36. telewizor o wartości 1 500 zł,
37. szklanki sztuk 9 o wartości 70 zł,
38. kieliszki do szampana sztuk 6 o wartości 50 zł,
39. kieliszki do wódki malowane ręcznie sztuk 6 o wartości 25 zł.

Zainteresowani zgodnie podali, że wartość żyrandola z poz. 33 wynosi 20 zł, wartość stolika pod monitor i drukarkę z poz. 34 wynosi 100 zł, wartość maszynki elektrycznej do mięsa z poz. 35 wynosi 200 zł, natomiast wartość telewizora z poz. 36 wynosi 1 500 zł. Natomiast wartość pozostałych ruchomości Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu szacowania ruchomości (k. 417-450), która nie była kwestionowana przez zainteresowanych.

Wymienione przez zainteresowanych w ich pismach pod poz. 51 i 52 szklanki i lampki zostały okazane biegłemu w łącznej ilości 9 sztuk, które biegły wycenił na łączną kwotę 70 zł (poz. 37 niniejszego uzasadnienia).

W toku postępowania zainteresowani zgodnie podali, że w skład ich majątku ruchomego podlegającego podziałowi wchodzi także fotel oraz pufa. Wnioskodawczyni oświadczyła, że fotel zakupiony był w 2005 roku, wykonany był ze skóry ekologicznej w kolorze beżowym i jako wyeksploatowany oraz nie przedstawiający żadnej wartości został przez nią wyrzucony po ustaniu wspólności majątkowej (k. 342 i 343). Z kolei uczestnik podał, że fotel ten wykonany był ze skóry naturalnej i został zakupiony około 2007 roku za kwotę 900 zł, zaś na dzień ustania wspólności jego wartość wynosiła 600 zł (k. 88v i 343).

Pomimo postanowienia Sądu (k. 343) fotel nie został wyceniony przez biegłego z zakresu szacowania ruchomości. Wyceniona nie została również pufa, której nie okazano biegłemu. Uczestnik nie przedstawił żadnych dowodów na to, że przedmiotowy fotel został wykonany ze skóry naturalnej, ani na to, w jakim stopniu był on zużyty w dacie ustania wspólności majątkowej. Zarówno uczestnik, jak i wnioskodawczyni nie podali, jaka w ich ocenie jest wartość puffy. Z uwagi na brak jakichkolwiek dowodów w zakresie wartości i stanu technicznego tych dwóch przedmiotów, Sąd nie mógł dokonać ich rozliczenia w niniejszym postępowaniu.

Zainteresowani zgodnie podali, że maszynka elektryczna do mielenia mięsa z poz. 35 znajduje się w posiadaniu uczestnika.

Sąd dokonał podziału wskazanych wyżej w pkt 1-39 składników majątku ruchomego zainteresowanych w ten sposób, że maszynkę elektryczną do mięsa o wartości 200 zł przyznał uczestnikowi, albowiem znajduje się ona w jego posiadaniu, natomiast pozostałe ruchomości o łącznej wartości 8 525 zł przyznał wnioskodawczyni zgodnie ze stanowiskiem zainteresowanych, albowiem znajdują się one na wyposażeniu lokalu mieszkalnego, który w wyniku podziału przyznany został wnioskodawczyni.

Sąd w pełni podziela opinie podstawowe i uzupełniające biegłych, bowiem spełniały one stawiane im wymogi, odzwierciedlały staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, odpowiadały w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały na postawione pytania, a przytoczona na ich uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca. Zauważyć należy, iż opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c, lecz odróżniają je szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Opinie sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną.

Zainteresowani zgodnie podali, że w czasie trwania wspólności majątkowej nabyli papiery wartościowe zgromadzone na rachunku papierów wartościowych nr (...)w (...) Banku (...), których wartość na dzień ustania wspólności majątkowej wynosiła 72 053,18 złotych, a co znajduje potwierdzenie w załączonym do akt sprawy wyciągu z rachunku

papierów wartościowych (k. 80). Zgodnie ze stanowiskiem zainteresowanych Sąd ten składnik majątku wspólnego przyznał uczestnikowi postępowania.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wykazał, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych podlegającego podziałowi wchodzi również oszczędności zgromadzone w dacie ustania wspólności majątkowej na rachunkach bankowych. Wnioskodawczyni posiadała oszczędności zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. w kwocie 4 934,83 zł (k. 116), natomiast uczestnik posiadał oszczędności zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Banku Spółce Akcyjnej Oddział w E. w kwocie 3 612,29 zł (174, 181 oraz 128, 165, 172, 175). Sąd dokonał podziału tego składnika majątku w ten sposób, że oszczędności w kwocie 4 934,83 zł przyznał wnioskodawczyni, zaś oszczędności w kwocie 3 612,29 zł przyznał uczestnikowi.

Uczestnik postępowania wniósł o rozliczenie w niniejszym postępowaniu pożyczki hipotecznej, którą zainteresowani zaciągnęli w czasie trwania wspólności majątkowej, a która po ustaniu wspólności została spłacona przez uczestnika w kwocie 83 623,83 zł.

W orzecznictwie przyjmuje się, że podział majątku wspólnego obejmuje w zasadzie jedynie aktywa, natomiast pasywa pozostają poza jego zakresem (vide orzeczenie Sądu Najwyższego z 18.08.1959r., I CR 547/58, OSNCK 1959/2/59 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 09.09.1976r., III CRN 83/76, Lex nr 5036, z 21.01.2010r., I CSK 205/09, Lex nr 560500 i z 15.04.2011r., III CSK 430/10, Lex nr 846560).

Jednakże przepis art. 686 k.p.c., który znajduje zastosowanie również do sprawy o podział majątku wspólnego poprzez odesłanie zawarte w przepisie art. 567 § 3 k.p.c., stanowi, że w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga m.in. także o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu spłaconych długów spadkowych. Jak to zostało wyjaśnione w powołanym wyżej postanowieniu Sądu Najwyższego z 9 września 1976 roku, w sprawie III CRN 83/76, odpowiednie zastosowanie tego przepisu przewidziane w art. 567 § 3 k.p.c. prowadzi do wniosku, że o długach związanych z majątkiem wspólnym i ciężących w czasie trwania wspólności na obojgu małżonkach, które zostały spłacone przez jednego z małżonków z własnych środków po ustaniu wspólności majątkowej, rozstrzyga sąd w postępowaniu o podział majątku wspólnego, i to ze skutkami wynikającymi z dyspozycji art. 618 § 3 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. (vide postanowienie Sądu Najwyższego z 15.04.2011r., II CSK 430/10, Lex nr 846560)

Tożsame stanowisko Sąd Najwyższy prezentował także w postanowieniu z 11 marca 2010 roku w sprawie IV CSK 429/09 (Lex nr 678022), w którym wskazał, że jeżeli wnioskodawca po ustaniu wspólności majątkowej, a przed podziałem majątku wspólnego, spłacił z własnych środków dług, który powstał w trakcie trwania wspólności ustawowej i był długiem wspólnym małżonków, albo jednego z nich, ale w związku z majątkiem wspólnym, to taki dług, zgodnie z art. 686 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., powinien zostać rozliczony w ramach podziału majątku wspólnego. Podstawę rozliczenia takiego długu nie stanowi jednak art. 45 § 1 k.r.o., gdyż przepis ten dotyczy jedynie wydatków i nakładów dokonanych z majątku osobistego na majątek wspólny albo odwrotnie w trakcie trwania wspólności ustawowej.

W niniejszej sprawie bezspornie ustalono, że w czasie trwania wspólności majątkowej zainteresowani zaciągnęli pożyczkę hipoteczną w (...) Banku S.A. oraz, że zadłużenie z tego tytułu na dzień ustania wspólności wynosiło 83 623,83 zł. Z załączonych do akt sprawy zaświadczeń z banku wynika jednoznacznie, że zadłużenie powyższe zostało w całości spłacone przez uczestnika postępowania i stosownie do powołanego wyżej orzecznictwa Sądu Najwyższego, podlega ono rozliczeniu w niniejszym postępowaniu.

Wnioskodawczyni sprzeciwiła się wnioskowi uczestnika o rozliczenie powyższej kwoty. Wniosła o ustalenie, że środki na spłatę powyższego zadłużenia pochodziły z dotacji bezpośrednich do przedmiotowych gruntów rolnych i czynszów dzierżawnych pobranych przez uczestnika po ustaniu wspólności majątkowej, które to kwoty dopłat podlegają rozliczeniu w niniejszym postępowaniu.

W związku ze zgłoszonym przez wnioskodawczynię roszczeniem o rozliczenie tzw. dopłat unijnych pobranych po ustaniu wspólności majątkowej przez uczestnika, w ocenie Sądu dopłaty te nie mogą być rozliczane w niniejszym postępowaniu.

Zdaniem Sądu płatności bezpośrednie i płatności z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, nie mogą być traktowane jako pożytek w rozumieniu art. 53 § 2 k.c. Zgodnie z tym przepisem pożytkami cywilnymi są dochody, które rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego. Takim stosunkiem prawnym może być np. prawo własności, które niewątpliwie w udziale wynoszącym 1/2 przysługuje wnioskodawczyni w odniesieniu do obszarów objętych płatnościami. Jednakże, zarówno na gruncie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 5 lutego 2015r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, jak i poprzednio obowiązujących ustaw z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach wsparcia bezpośredniego i z dnia 18 grudnia 2003 r. o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru, prawo do płatności zostało uzależnione od posiadania gruntów rolnych, nie zaś od ich własności, przy spełnieniu dodatkowych określonych w ustawie warunków, w szczególności: utrzymywania gruntów w dobrej kulturze rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska i właściwej normy obszarowej. Z uregulowań powyższych ustaw wynika, że przyznanie tzw. płatności unijnych zostało powiązane z osobą producenta rolnego i ukierunkowane na konkretny cel w oderwaniu od stosunku prawnego tego producenta do nieruchomości, brak jest zatem argumentów przemawiających za wnioskiem o potrzebie podzielenia się przez uprawnionego do płatności z inną osobą (osobami), która takich uprawnień nie ma. Z tego też względu nie sposób jest uznać je za przychód podlegający rozliczeniu w sprawie o podział majątku wspólnego, skoro ubiegająca się o to rozliczenie wnioskodawczyni nie wykazała, że uzyskałaby taki sam przychód, gdyby uprzednio wystąpiła o płatności. Dopłaty unijne są elementem Wspólnej Polityki Rolnej krajów Unii Europejskiej. Ich celem jest przede wszystkim dotowanie niektórych działów produkcji rolnej po to, aby taka działalność była opłacalna. Służą one wyrównywaniu możliwości produkcyjnych przez dotowanie tych rolników, którzy gospodarują w trudniejszych warunkach.

Podkreślenia wymaga także i to, że świadczenia w postaci dopłat unijnych mają charakter administracyjnoprawny, a nie cywilnoprawny, a wydaje się, że intencją ustawodawcy, który zezwolił współwłaścicielom przy znoszeniu współwłasności na rozliczanie pożytków i przychodów (art. 207 k.c.) było rozliczanie pożytków i przychodów wynikających ze stosunków regulowanych przepisami prawa cywilnego. (vide postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z 15.11.2010r. w sprawie II Ca 731/10; postanowienie Sądu Najwyższego z 15.04.2011r. w sprawie II CSK 430/10; postanowienie Sądu Najwyższego z 17.11.2011r. w sprawie IV CSK 93/11)

Z uwagi na powyższe Sąd na rozprawie w dniu 8 grudnia 2016 roku oddalił ponowiony przez wnioskodawczynię wniosek o zażądanie z (...) informacji o wysokości dopłat bezpośrednich do przedmiotowych nieruchomości pobranych przez uczestnika po ustaniu wspólności majątkowej. Pełnomocnik wnioskodawczyni nie zgłosił w trybie art. 162 k.p.c. zastrzeżeń do protokołu (k. 654v).

Sąd nie uwzględnił wniosku uczestnika postępowania o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku wspólnego zainteresowanych na majątek osobisty wnioskodawczyni, tj. kosztów kształcenia się wnioskodawczyni.

Przed wszystkim podnieść należy, że składniki majątku osobistego każdego z małżonków zostały przez ustawodawcę enumeratywnie wymienione w art. 33 k.r.o. i nie ma wśród nich wykształcenia. Jak wskazał sam uczestnik, kształcenie się pozwoliło wnioskodawczyni uzyskać wyższy status społeczny i zdobyć kwalifikacje w kilku zawodach. Wnioskodawczyni, która od początku pracuje w szkolnictwie, początkowo pracowała na stanowisku wychowawcy w internacie, później na stanowisku pedagoga szkolnego, zaś aktualnie na stanowisku wicedyrektora Gimnazjum w B.. Zdobyte wykształcenie przełożyło się zatem na wyższe zarobki, co z kolei procentowało wyższą stopą życiową i statusem społecznym małżonków.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił wnioski dowodowe uczestnika postępowania w tym zakresie i nie uwzględnił wniosku uczestnika o ustalenie nierównych udziałów.

Zgodnie z art. 43 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym (§ 1). Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (§ 3).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że odejście od zasady równości udziałów możliwe jest jedynie wtedy, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie, w sposób rażący i uporczywy nie przyczynia się do powstania bądź powiększenia majątku wspólnego stosownie do swoich sił i możliwości zarobkowych. Nie w każdym zatem przypadku istnienia różnicy w przyczynianiu się do powiększania majątku wspólnego przepis art. 43 § 2 k.r.o. powinien znaleźć zastosowanie (vide postanowienie z 26.11.1973r., III CRN 227/73 i postanowienie z 30.11.1972r., III CRN 235/72).

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie nie było podstaw do ustalenia nierównych udziałów zainteresowanych w majątku wspólnym. Oboje małżonkowie przyczyniali się do powstawania majątku wspólnego. Wnioskodawczyni od początku trwania związku małżeńskiego pracowała w szkolnictwie, zaś uczestnik zajmował się prowadzeniem gospodarstwa rolnego położonego w B.. Sąd nie znalazł szczególnych okoliczności, które przemawiałyby za dokonaniem nierównego ustalenia udziałów w majątku wspólnym.

Zatem, resumując, w wyniku podziału wnioskodawczyni otrzymała następujące składniki majątku wspólnego:

- nieruchomości lokalową o wartości 113 620 zł,
- nieruchomości rolną położoną w O. o wartości 219 840 zł,
- ruchomości o wartości 8 525 zł,
- oszczędności w kwocie 4 934,83 zł.

Natomiast uczestnik otrzymał następujące składniki majątku wspólnego:

- nieruchomości rolną położoną w B. o wartości 45 490 zł,
- nieruchomości rolną położoną w B. o wartości 259 200 zł,
- papiery wartościowe o wartości 72 053,18 zł,
- ruchomość o wartości 200 zł,
- oszczędności w kwocie 3 612,29 zł.

Łączna wartość składników przyznanych wnioskodawczyni wynosi 346 919,83 złotych, zaś wartość składników przyznanych uczestnikowi postępowania wynosi 380 555,47 złotych.

Łączna wartość majątku wspólnego zainteresowanych wynosi zatem 727 475,30 złotych, którą pomniejszyć należy o nakład niesiony przez uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 63 000 złotych, co daje kwotę 664 475,30 złotych.

Ponieważ udziały zainteresowanych w majątku wspólnym są równe, zaszła konieczność zasądzenia od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania dopłaty. Łączna kwota dopłaty wyniosła 56 494,09 zł i wynika z podziału łącznej wartości majątku wspólnego zainteresowanych podlegającego podziałowi ($664\,475,30\text{ zł} : 2 = 332\,237,65\text{ zł}$) i odjęcia od udziału przypadającego wnioskodawczyni wartości przyznanych jej składników oraz połowy kwoty pożyczki hipotecznej spłaconej przez uczestnika ($332\,237,65\text{ zł} - 346\,919,83\text{ zł} - 41,811,91\text{ zł} = 56\,494,09\text{ zł}$).

O dopłacie na rzecz uczestnika Sąd orzekł zgodnie z art. 212 § 3 k.c. wskazując sześciomiesięczny termin uiszczenia dopłaty liczony od dnia uprawomocnienia się postanowienia, oraz wysokość odsetek należnych w przypadku zwłoki w płatności.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął w oparciu o przepis art. 520 § 2 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.), uznając, iż ze względu na sporny charakter sprawy i rozbieżne interesy zainteresowani winni w równym stopniu partycypować w powstałych kosztach postępowania, które były niezbędne do wydania orzeczenia. Są to: opłata sądowa od wniosku w kwocie 1000 zł i koszty opinii i wynagrodzeń biegłych w łącznej kwocie 9 215,94 zł. Razem koszty te wyniosły 10 215,94 zł, a zatem od każdego z zainteresowanych przypada kwota 5 107,97 zł. Sąd uwzględnił zaliczki wpłacone przez zainteresowanych w toku postępowania na poczet wynagrodzenia biegłych. Wnioskodawczyni i uczestnik wpłacili po 4 700 zł tytułem zaliczek. Wnioskodawczyni uiściła ponadto 300 zł tytułem opłaty od wniosku. Wobec powyższego Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pieszku kwotę 107,97 zł tytułem kosztów sądowych i zasądził od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pieszku kwotę 407,97 zł tytułem kosztów sądowych.

O pozostałych kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.